

ДІЛО

Виходить що-дня рано
крім пнедїлї.

РЕДАЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:

Львів, Ринок 12, 2. по.

Кому почт. шл. 23.720.

Адреса теле. „Діло—Львів“.

Число телефону 241.

Гукорська
редакція не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА

в Австро-Угорщині:

місячно	3-80 К.
квартально	10—
піврічно	20—
річно	40—

у Львові (без доставки):

місячно	2— К.
квартально	8—
піврічно	18—
річно	36—

в Німеччині:

місячно	32— М.
річно	40—

За зміну адреси платити ся 50 с.

Ціна оголошень:

Строчка п'ятихвилина, злочисленна
гола 40, в надписаній 50, з
випередженням 60 с. в редакційній
части 1 К. Повідомлення про
зміни і звернення 120.
Накладання стрічки 1 К.
Сталі оголошення за окремою
умовою.
Одні праїрїшїк, доплати
у Львові 12 с.
за проїїзді 14 с.

Видає: Видвничча Спїлнн „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Памеїко.

Львів, 2. Жовтня 1917.

ЗВІДОМЛЕНЄ Ц. І К. ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ з 2. жовтня.

На всіх теренах війни положеме незмінене.

ЗВІДОМЛЕНЄ ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ з 2 жовтня.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група військ баварського наступника престола Руїнпрехта: В центрі фронту в Фландрії гаряча боротьба була сильна. Між Лангемарк і Голдбеке зросла вона до сили ураганового огню. Рано наші атаки відбили забрали Англіїям в лісі Пейлгон на північ від дороги Менін-Ілери боєвій терен глибини яких 500 м. Крім значних втраг неприятели о ставили у наших руках також полонених.

Фронт німецького наступника престола: На північний схід від Соассон боєва діяльність артилерії зросла. Під Верденом була значна огнева боротьба в зв'язку з успішним вивравою на східній березі Мози. Під Безанне рано атаки групи піхоти разом з піонерями вдерли ся до задних ліній французьких становищ, знищили там урядження роти і вернули в їдх 100 полоненими.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

При боєвій діяльності положеме не змінило ся.

Конституанта України.

СТОКГОЛЬМ. Українське Бюро доносить, що У. Ц. Рада на шестій (серпневій) сесії вибрала комісію для скликання конституанти всієї етнографічної України.

Нова нота папи до антанту.

ЖЕНЕВА, 1. жовтня (Тжб). Апас доносить в Риму: В суботу в полудне передав Ватикан ноту есердних держав англійському послуви, додучаючи свою власну ноту до антанту.

Горкий проти Англії.

КЕЛЬН (Пр. тел.) Як доносить „Köln. Zig.“, Горкий в своїй газеті сильно нападе на Англіїю за її вороже становище супроти Росії. Кажє він, що слідча комісія в справі Корнілова установила, що в армії Корнілова, яка йшла на Петроград, були англійські танцирні автомобілі з англійською залогою.

Далі говорять про вимушення дипломатів антанту на Росії і про перекручуванє листів Терещенка французською дипломатією. В кінці висловлює Горкий переконанє, що антант уже дав еднє заключити в догідну злидо мир з осердними державами коштом Росії.

Відповідь султана на ноту папи.

ЦАРГОРОД (Тжб). В відповіді на ноту папи султан зазначає, що Туреччину примушено до війни для оборони свого істнованя; покликать ся на те, що ще в грудні 1916 р. Туреччина з своїми союзниками предкладала почесний мир; в кінці згідно з моту Австро-Угорщини й Німеччини говорить про ітернаціональїї гарантії мира.

Нас обдаровано новим воєним дарунком. Ще недавно тому доносили ми про заснованє „Намісниківського Комітету ратункового для Східної Галичини, якого подавляюча польська більшість (79%) зложена в людий вікомо настроєних до українського населєня що потребує ратунку, а якого урядуючим президентом став добре відомий українській суспільности п. Дембовський.

Нині приходить ся нам заговорити про нову державну інституцію для відомого ратунку Східної Галичини а саме про прибічні повітові ради і громадські комітети для відбудови. В наших руках обійник шефа Централї для відбудови Галичини до старостів в краю про організацію згаданих рад і комітетів. Їх мїлю по слову обійника доушченє суспільности до співпраїї над відбудовою знищених повітів і громад.

Обійник означає круг діляня нових рад і комітетів. А саме прибічні ради повітові стануть „дорадними органами старостів і експозитур будівельних для марх над відбудовою знищених війною мїст, громад і місцевостей, комунацій, водотїгів і т. н. та давнїснем рїльного і лісового господарства, ремесла, промислу і торгівлі в Галичині“. Крім того обшїркувати будуть згадані ради, справи, „які в будучности їм окремо прїдїлять ся“. Які се будуть справи про се обійник не каже ні слова більше. Коли формальна компетенція нових повітових органів доволї обмежена, бо не надїлено їм прїяком рїшавого голосу в справах відбудови, то їх рїчевий круг діляня просто не обмежений, він обїймає всякі справи, які їм прїдїлять ся. Научені політичним досвідом, знаємо аж надто добре, що значать такі генеральні клявузі: вони з прїямка обїївають все те, що прїякоже для щїлий польської експанїї на нашїй землі.

Та головне діло ось в чїм: намісниківський обійник—Централа для відбудови се єдин в органі к. в. Галицького Намїсництва—установляє ось який склад нових „ратункових“ організацій (визначємо дослївно за обїїником ц. к. намісника): 1) 6 вікпоручників ц. к. рїльного Товариства, зглядно відділу господарського Товариства, з чого двох має бути представниками воєльських кулок рїльних. 2) 2 (с я о а м і: д в о х і) членів Товариства „Сільський Господар“, о скїльки згаданє Товариство є в повіті репрезентоване. 3) 2 членів, делегованих Відділом повітової ради. 4) 5 членів, іменованих старостою в порозумїню з управителем будівельної експозитурї і з командою господарської експозитурї. Двох на п'ятнаїцять, отсе відношенє українських членів прибічних рад повітових до їх польських товаришів побиває своєю смїєлістю в трїктованю нас всі до тепершїї організації і устази всяких краєвих централї і воєнних урядів. В повітах в яких українське населєнє доходить з прїямка до 80 проц. загалу людности, а буває до 90 проц. і вище, буде воно мати двох своїх заступників супроти 13 польських, себо заповнєних не мїльх 20 проц. Чи завєвєних? Помилєв ся би той, хто у своїм незнаню національної безсторонности, примїюваної в управї сим краєм, хотїв би щось таке допустити. Намїсниківський розпорядок постановляє далєше, що „коли в повіті істнують рїльничї ради повітові, зорганізованї рескриптом апровїзаційного уряду з 15 червня 1917 р., то члени тих рад рїльничих в їдхуть в склад прибічних рад повітових в місце відпоручників, наведенєх під 2“, отже і в місце двох членів „Сільського Господаря“. А звїсно, що в повітових рїльничих радах може не бути ні одного Українця.

Треба до кінца бути справедливим супроти к. к. авторів обїїника. Сказано там, що старости мають побачити, щоб обом народностям в повітах з мїшаним населєнем було заповнєнє „відповіднє“ представництво“. Але до чого „відповіднє“ має бути те представництво, на те патанє, неставленє всякою людською лїбїєю, обїї-

ник не дає ніякої відповідї. Значить прибічна рада з одних тільки українським членом в українській політі буде теж мати „відповіднє“ представництво в польським розумїню того слова.

Окремий уступ намісниківського проекту—так затитулований обїїник—присвячений громадським комітетам. Їх члени одержують свій уряд тїльки на основі іменованя старостоми, довершеного в порозумїню з управителем будівельних експозитур. Увійдуть там: начальний громадян, зглядно його заступник, 2 члени ради зглядно управи громадської, та 2 до 6 мешканців громади. Щоб в чисто українських громадах не було небажаної більшости, примїєнє одну з метод виборчої геометрії і зараджено, що можна для кількох громад творити спільні комітети відбудови, а пл. старости вже лумють для тої щїли скласти в кількох громадах відповідний округ. А щоби і так зложені комітети не вели небажаної діяльности, поміщено в організаційнім проекті и. к. намісника постанову, що вони не мають прїяк переводити які небуть ухвали, тїльки предкласти свої бажаня у видї внесєнє повітовим прибічним радам.

Та проте нам треба сповнити свій громадський обовязок, щоби опїсля не докорати собі самїм—такі докори найбільше болючі—за нашу бездіяльність. Наші політичні і господарські організації повинні на мїсци побити заходи, щоби старостам і повітові ради делегували до прибічних рад повітових більшість Українців. На всякий случай про склад тих рад треба негайно донести Народній Канцелярї і „Сільському Господареві“ у Львові та подати їм поїменний списє всіх членів. Наша інтелїгенція по селах нехай знова подбає, щоби членами громадських комітетів для відбудови іменовано самих свїхоних Українців, а після установленя дотачних громадських комітетів нехай звїстити про се згаданим нашим інституціям своїм повітовим організаціям. І серед найгрішїх відносин треба сповнити свій обовязок!

А наша парламентарна репрезентація і згадані наші центральні організації повинні докласти всякі заходи, щоби міродатні чинники знали, як ми ставимось до такої відбудови.

Міжнародний конгрес робїтницьких синдикатів.

БЕРН (Тжб). Завтра зачїнєт ся тут міжнародний конгрес робїтницьких синдикатів. Досї прибули вже представники Австро-Угорщини, Німеччини, Голїндїї, скандинавських держав, а також представник французської Генеральної Конфедерації праїї.

Державна Рада.

Телеграма в. к. Корсенавдецького Бюро.

Відень, 2. Жовтня 1917.

В палаті посліа вела ся нині дія дискусія над фінансовим предложенням правительства.

П. Рабінгеру опрощає закид, мовби Словинці не мали змислу для австрійської державної ідеї. В літній сесії годосували Словинці десьлямо за бюджетом, жадати одначе сього тепер від них — було би те саме, що велити їм віддати руку, яка держать бля. Бесідник протестує проти закиду, мовби програма відомо словенська була диктована автантом.

П. Еаген Левинський вважає, що від представників народів не можна домогати ся в часі, коли ходить о питаня їх ествоаня, шоби про сю справу забули, а радили в правительством про податки. Коли який народ відчуває потребу виявленя свого становища до держави, то є ним український народ.

Бесідник вказує на те, що нинішній коронний край Галичина повстає штучним способом. Українці не можуть згодити ся на те, шоб їх віддано під панованя польської більшости, вигореної штучно сполукою двох країв: українського й польського в один край. Ціла ся політика вмагала до сього, шоби український народ скривдити під оглядом господарським, суспільним і культурним. Всеж таки — ммо сил суцїних в дносини — український народ був тим, що з вибухом війни станув по стороні осередних держав, авшав найкрасших своїх синів в поле і утворив український лґіон. Було тоді загальне одушевленя; всі сподівали ся, що осередні держави повалять парат і висвободять з яра російських Українців. А нагородою за наш жертви було загальне переслідованя всего українського в Галичині і се під патронатом польської адміністрації в Галичині і державних органів. Виявило ся, що властивими москвофилами були польські властители більших постлюстей у східній Галичині, польські урядники вели коншахти з Бобринським і иншими російськими чиновниками.

Потім прийшли думка відокремленя Галичини. Поляки ждали відшкодованя, а Галичнина мавт зробити малу Польщу, а нікто не розуміє, як що властиво мають Поляки дістати відшкодованя. Чи за се, що їм виволено польське королівство, чи за те, що в східній Галичині властитель велької постлюстей йшли рука в руку з павросіянами проти автрійської держави? Мимо сього говорять ся зяедно про відшкодованя і се коштом українського народу.

Бесідник вказує, що в заяві правительства нема ніякого натяку на приобічаня правительства демократичну перебудову Австрії. Бесідник побоюєт ся, шоби успіхи, віднесені від Ригюю і над Сочою не довели до сього, шоби право народів до рішеня про себе могло видавати ся вже непотробию. Бесідник домагаст ся здержаня ревізійній в східній Галичині, передовсім надужити, подученя в инни. Виска-

зус жаль, що жаданя Українців ще до неділю Централі для відбудови краю не сформує.

Заява Українців з 30. мая с. р. містить їх мінімальні жаданя, від яких від ніякою умовою не можуть відступити. Управляєт ся гру — каже бесідник — ріжкими альянсами до угайлонських королів, які викликають у Українців як найгірші альян.

Колиб мали прийти заридження, які не у відняли би Українців з під яра, а віддалили їх під чуже панованя, то Українці застерігають собі, що в відповідній хвилі жадають, шоби по думці права народів самоозначеня самі рішили про свою будучність. Бесідник кінчить, заявляючи про солідарність усіх Українців.

П. Дашинський вважає, що Поляки не мають нічого надвичайного до сказаня. Свої жаданя в 16. мая представили вони кабінетови вже давно.

Досі одначе не сповнено ні одного з смх жадань. Бесідник питаєт ся, яких способів уже президент міністрів, шоб утворити в палаті більшість. Як довго правительство не дасть відповіді, є річю нечуваною, шоби відповідальність скидати на парламент або на часть парламенту. Бесідник питаєт ся, на ким властиво правительство бажає оперти ся? Чи німецький національний союз є партією правительствоною і в яким характері виступає сей союз? Бесідник питаєт ся, що має значити ціла нягінка на парламенті, що змачити бесіда п. Вольфа, ухвала зложеня гідности председтелів в комісіях, та обиди кидані на більшість палати? Дня нас означає се поворот до шибениці, поворот до деспотизму, до самоволі й абсолютизму, якого зазнавали ми через три роки.

Ціла німецька преса, заравом правительствона преса підбурює проти парламенту, на кождім кроці його атакує саме за те, в чім парламент є найбільше діяльний. Коли правительство вважає, що сим способом застрашити Поляків і втягне їх до правительствоної більшости, то дуже помиляєт ся. Бесідник згадує, що правительство не вважало відповідним поговорити з польським колом хочби пів години про його жаданя й наміри. Перед 5 місяцями предложили ми правительству наші жаданя, а досі не маємо відповіді. Нема в становищі Поляків тайни. Жадають вони передовсім цивільного й намісника, здержаня неприявної господарки централі супроти краю, та заштату за воєні чинтвби.

Коли сї жаданя є невластиві, коли ними ведеть ся політичну „шахерку“, то в сій палаті устає всяка політика. Поляки не ведуть політики проти держави ні проти парламенту, одначе не думають озирити свої інтереси політиці правительства, яке супроти краю поводить ся або ворожо або байдужо. Всякі проби правительствоної політики, шоби атаками і фальшованем правди нас застрашити, вважаємо способом не вдатним до утвореня більшости.

Далі обговорює бесідник справу ревізійній в Галичині і звертаєт ся проти сього, шоби поживу в Галичині вивожено до Німеччини.

Після промов Ромуля Сербія й Словинці Рібара переклазко фінансове предложеня бюджетовій комісії.

Бувший ромульський посол в Берліні проти Братіямю.

БУКАРЕШТ. (Таб.) Б. ромульський посол в Берліні Вальдман, який минулого року звернув ся був до Братіямю з листом про грих ромульських політиків, містить в днешнику „Lumina“ статю про російско ромульський союз, який на його думку став правдивою причиною погрому Ромулі. Хоч Братіямю і тов. закидають инні своєю союзниковою зрадою і хоч знають, що російська армія знаходить ся в кошим разкладі, одначе Братіямю не задівають ся серед новими жертвами. Вальдман каже, що є на се звідки, Ромулі в чужі диявольмати, які чули категоричне твердження Братіямю, що він є невиний, що нападок виступу Ромулі проти Австрії Угорщини Болгарія не виступить проти Ромулі.

Депутати в Україні за безароволочним миром.

ПЕТРОГРАД (Таб.) 1. жовтня. На вчорашній неполоудневій засіданю демократичної конференції вмовляли депутати військових організацій України, Грузії, Білоруси, козаків та магометан вони відносили конечність властї, що опиралиб ся на всіх живих силах краю, переловісім на демократію, та обстоювали організацію армії після етнографічних принципів.

Депутати в Україні ждали між иншим безароволочних офіційальних мирових кроків.

Представники міських рад Петрограду й Москви та представники земств заявили ся за коаліційними жаданями.

Революційні прояви в Англії.

Берн 28. вересня 1917.

„Times“ розпочав серію статей про революційні прояви в Англії. В першій статі говорять ся:

В краю існує тепер революційний рух, який сягнув значну силу. Хоч доси не було ще замаху на престол, вуличної революції, знищеня властности, одначе сей рух сярачнина уже зміни, які ослаблюють зушля правительства що до енергичного веденя війни. Коли ті зміни будуть іти далі, то в краю настане захолот. Далі говорять ся, що резолюційну агітацію ведуть молоді інтелігентні і робітничі марксіського напрямку та що їх агітації треба приласати дотерпінні загальні і місцеві страйки.

Серпнева сесія У. Ц. Ради.

Дебата над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріату.

(Ф. К.) „Кієвська Мисль“ з 19—23. м. ст. серпня приносить відомленя з шестої сесії Української Центральної Ради, яка відбувала ся в днях 18—22. м. ст. серпня і буда присвячена дебатам над інструкцією російського правительства для Українського Генерального Секретаріату. З огляду на те, що інструкція — державний акт, який кладе перші основи під автономію України, подасмо докладне відомленя про хід дебат над сим актом на сесії У. Ц. Ради як важний матеріал для пізнаня сучасної політичної думки на закордонній Україні. (Резолюцію, якою У. Ц. Радя озмачила своє становище супроти інструкції, подали ми вже вчора. — Ред.)

Сесія У. Ц. Ради почала ся 18. м. ст. серпня в 7 год. веч. інаугураційним засіданем повної Ради в Троїцьким Народнім Домі. В сій сесії перший раз взяли участь члени Ради від неукраїнських народностей України, що стверджено в президії на інаугураційнім засіданю, присвячені головню заявля і прийімт окремих партійних і національних груп в Раді

По важкоию інаугураційного засіданя і слідуочого дня радиля „Мала Рада“, овісли 20, 21. і 22. м. ст. серпня буди засіданя повної Ради.

Мала Рада.

Вечірнє засіданя 18. м. ст. серпня.

Засіданя почало ся в год. 10½ вечером. На внесок М. Грушевського В. Винниченко склавше савозовданя з поїздки секретарів в Петроград. Оставляючи на боці звісїтї в газет результати поїздки делегації, В. Винниченко по-

дає до відомя подробиці переговорів в правительством які в найінтереснійших моментах є слідуочі: І. Церетелі, який на самим початку заявив, що згода остаєт ся в силі, перестудіювашн зміст статута снтвас ся змислений: „Тов. Винниченко, що воно таке?“ й зачав сей остапий трактувати як статут союзної держави. Правительство стоїт на становищі, що функції державної властї Секретаріат не маже мати. Переговори Секретарів в правительствоними експертами Нольде й Гальперном (юридична комісія) дали для правительства субстрат для його офіційального акту. Найбільше вступало правительство проти постанов § 19—20 ге, на основі якого Рада дістала право нубайкати й затвердженням законів же йне після їх затвердження власним рішенем. Те саме відносить ся до правительствоних розпорядків. Довгі й часті розмови про територію правительства також не переконали. Делегація набрала нереконіанки, що в деяких кругах правительства є страпіння зривати переговори з делегацією. Настрій правительства повертає на яраю, для якого пакт в Українцями несприятливи, мавшана свадшана на минулім кабінеті. Визначчи, Секретарі рішили не заявляти розриву, який не вислухують рішеня Центральної Ради. Тому те в Петрограді осталося трьох секретарів.

Рафес доповнив в десім реферат Винниченка. На інструкцію правительства не давав санкції жаден і Секретарів. Воно — вислів не глядів правительства, а не згода, якої винки мажна будо додати ся, якої не буди ставали на нерешкоді слідуочі факти: Богданівський інцидент, конфлікт в Фінляндію й загальний зяерот в правительствоної політиці. Люди остались ті, що перше, але відносини сил в краю инші й тому инше також відносини до українського питаня.

Виключеня із Секретаріату юртфелів для середників помилки й правосула й демагане відступленя 4 ох місць для не-Українців явилось для Секретарів делегатів наглым заворотом, про який перше не було мови.

На внесок Крижанівського подано до відомя члени Рад слідуочу телеграму, яка саме прийшла від Секретарів в Петроград:

„Нині ми зорганізували наради губернських комісарів українських губерній й представників губернських комітетів. В нарадах брали участь комісарі (губернатори): Суконьки, Левинський, Іскрицький, Вязлов Стреловський, Дорощенко й представники комітетів — тернопільського — Левинський й Ошеченко.

Рішено невідомити Радю, що всі учасники нарад, приймаючи на увагу настрої, які тепер царять в Петрограді, просять настійливо Радю взаиконтувати тимчасову інструкцію, затверджену правительством 4 го серпня. Здаючи собі добре справу в непотности сїї інструкції та предвиджуючи рівночасно всі наслідки, які могли би виникнути наслідком розриву з правительством, учасники нарад приймають на себе відьчальність поставити отсе внесеня, бо вони нереконіані, що жителі сїли України у будуччині ствердять правність шляху, предложеного українською демократією, в приведуть до козного здійсненя очікувань і сарведшляхня змаганя українського народу. — Барановський, Зарубін, Мідкевич“.

Після яраю заявля в Українцями й Українців (Винниченка, Перша й ли) відложено засіданя на слідуочий день. Після обговореня відомленя на Малій Раді — відомленя се буде подане на новій Раді, яка й ухвалить відповідні резолюції.

Засіданя закінчило ся в 12½ год. в ночи. (Далі буде)

